

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-556

10.7.2023

Gjensidige Forsikring ASA

Ansvar

Ansvar for felling av trær – erstatningsoppgjør.

Skadelidte fremmet krav mot kommunen for felling av trær, samt skade på vei på skadelidtes eiendom. Kommunen avviste ansvar under henvisning til at prosjektet ikke innebar at det skulle felles trær på skadelidtes eiendom. Kravet ble deretter rettet mot utførende entreprenør (skadevolder) og skadevolders ansvarsforsikringsforetak. Skadelidte innhentet en sakkyndig vurdering fra sertifisert aborist, hvor det fremgikk at det ville koste kr 2 118 186 å sikre seg re-etablering av ny granskog. Foretaket imøtegikk rapporten med en egen sakkyndigvurdering hvor det fremgikk at det ville være tilstrekkelig å re-plante 20 trær for å gjenopprette skaden. Dette arbeidet ville koste kr 520 000. Foretaket utbetalte erstatning i henhold til sistnevnte rapport. Foretaket avslo krav om erstatning for skadene på veien og viste til at det ikke var dokumentert at skadene var påført som følge av arbeidet fra skadevolder. Skadelidte var uenig og krevde ytterligere erstatning. Nemnda kom til at skadelidte, ut fra alminnelig tapsbegrensningsplikt, hadde plikt til å prøve ut det rimeligste alternativet først, samt at det ikke var sannsynlighetsovervekt for at veien var skadet som følge av maskinkjøring.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 1 914 082

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning under ansvarsforsikringen til skadevolder.

Skadelidte eier en fritidseiendom i en kommune hvor det ble besluttet å fjerne en større mengde sitkagran. I forbindelse med dette prosjektet ble det felt 58 grantrær inne på skadelidtes eiendom.

Skadelidte fremmet krav mot kommunen for felling av trær, samt skade på vei. Kommunen avviste ansvar under henvisning til at prosjektet ikke innebar at det skulle felles trær på skadelidtes eiendom. Kravet ble deretter rettet mot skadevolder, som var utførende entreprenør, og skadevolders ansvarsforsikringsforetak.

Skadelidte innhentet en sakkyndig vurdering 30.3.22 fra sertifisert aborist (S.V.). Ifølge S.V. ville det koste kr 2 118 186 å sikre seg re-etablering av ny granskog:

Det må re-plantes minst 58 stk nye Gran Picea abies, høyde 400-450 cm på eiendommen. Trærne størrelse bestemmes av det umiddelbare behovet for skjerming mot vindtrykk.

Trærne utplantes i forband for å oppnå best mulig skjermingsgrad fra utplantingsdato.

Samtlige trær må bindes opp med staur, lekter og bånd for å unngå at vindtrykket river av, eller på annen måte skader næringsrotsystemene under etableringsvekst.

Oppbindingene må stå på trærne i inntil fem år for å sikre at man har størst mulig sjanse for å oppnå forventet effekt av re-plantingstiltakene.

Før utplanting må det gjøres tiltak med korrigering av voksestedene med betydelig tilkjøring og arrondering av ny artstilpasset vekstjord.

De hensatte stubbene og gamle rotsystemer må fjernes for å gi de nye trærne mulighet til å etablere seg etter utplanting.

Videre må det gjøres ytterligere tiltak for å fjerne hensatt kvist fra trefelling.

Skadelidte innhentet også et tilbud på reparasjon av vei, pålydende kr 66 875.

Foretaket innhentet en egen vurdering av skaden utarbeidet av E.H. Sakkyndig E.H. mente det ville være tilstrekkelig å replante 20 trær for å gjenopprette skaden, og kom til at dette arbeidet ville koste kr 520 000:

Det man normalt planter på skogsmark i forbindelse med skogbruk er 1 eller 2-årige planter, som lettere tilpasser seg voksestedet og etablerer seg sikkert. Men det tar lang tid før slike planter fungerer som en skjerm mot vær og vind. Det er derfor fornuftig å plante nye trær i størrelsen foreslått i rapporten til (S.V), for å raskt få le for vind og at eiendommen får tilbake sitt uttrykk før hogsten fant sted. Det er trærne som står sør og vest for terrassen det knyttes verdi til, i form av le. Det er disse trærne man bør erstatte for å bøte på den hosten som er gjort.

Vårt forslag er å plante 20 trær i størrelsen 4-5 meter, i forband på strategisk plass som gir le for vind. Dersom man ønsker flere trær på eiendommen kan man plante mindre trær som har større sannsynlighet for å utvikle seg på plassen. Planting av store trær krever plass og tilgang på næring for å etablere seg skikkelig. Dette får man best til ved å plante få store trær, men samtidig mange nok for å skjerme for vind. Grunneier må gi instruksjoner på hvor det er mest hensiktsmessig å plassere trærne.

E.H konkluderte deretter med at skadene på veien ikke kunne skyldes maskinkjøring fra prosjektet:

Jeg har kun sett bilder i en e-post sendt fra (...) til Gjensidige. Hvis bildene viser det som er av skader på veien, kan ikke dette skyldes maskinkjøringen. Man kan se spor etter personbil, men ikke maskiner. Ut i fra bilene kan man se at veien ikke har grøfter, og dette har resultert i at vannet eroderer i hjulsporene. Dette er skader som tilsynelatende har skjedd over tid, og har skjedd uavhengig av hogsten. Dersom skadene på veien skal belastes (...) er kostnadene levert av (...), 66 875 kr inkl. mva, et fornuftig tilbud.

Som kommentar til sakkyndigrapporten som sikrede hadde innhentet, skrev E.H. at:

Jeg mener man etablerer en skogfølelse ved å plante 20 nye trær. Man må samtidig plante disse på en slik måte at de gir mest mulig le for vinden, der vinden et problem. På sikt vil det også vokse opp naturlig foryngelse. 20 plantede trær sammen med naturlig foryngelse gir et variert skogbilde mer likt en naturlig utviklet skog. Trær i ulike størrelser gir også bedre le for vinden, men det tar noe lenger tid før man oppnår dette sammenlignet med planting. Når de plantede trærne har etablert seg, kan man gjøre en vurdering på om trærne gir tilstrekkelig le for vinden.

På bakgrunn av rapporten fra E.H. erkjente foretaket ansvar og utbetalte kr 539 969 i erstatning til skadelidte. Kr 520 000 utgjorde erstatning for hogsten, mens kr 19 969 gjaldt utgifter til sakkyndig. Skadelidte var uenig i erstatningsutmålingen og krevde høyere erstatning.

Skadelidte krever erstatning på kr 2 454 051, som er kr 1 914 082 i tillegg til det som allerede er betalt ut. Dette utgjør kostnadene ved å re-etablere eiendommen slik den var før skadeverket, altså med 58 nye trær, med tillegg av kostnadene for reparasjon av vei og forsinkelsesrenter regnet fra det tidspunkt krav om ansvar ble fremmet og til innfriende betaling skjer, jf. skl. § 4-1 og § 4-2. Skadelidte viser til Rt-2015-216 og RG-2008-283.

Rapporten utarbeidet av sakkyndig som har befart eiendommen må legges til grunn. Rt-1998-1565 gir rettleiding om hvordan bevis skal fortolkes innbyrdes. Høyesterett uttaler (blant annet) klart at sakkyndigbevis som har foretatt en reell undersøkelse (befaring) skal vektlegges tyngre enn sakkyndige som ikke har gjort slike undersøkelser.

Det har videre formodningen mot seg at skadevolder har kommet frem til eiendommen på annet vis enn å kjøre på veien da det ikke finnes noen annen naturlig adkomst. De eneste anleggsmaskinene som har vært i området er skogsmaskinene i anledning den ulovlige huggingen. Foretaket har ikke fremstilt noe alternativt faktum. Følgelig er det sannsynlighetsovervekt for at

veien er skadet som følge av skogsmaskiner på veien.

Skadelidte krever også dekket advokatkostnader i saken.

Forsikringsforetaket avviser ytterligere ansvar og viser til RT-2015-216, som sier at erstatningen ikke skal utmåles tre for tre. Det avgjørende er at man skal gjenopprette noe av skogfølelsen og funksjonen trærne hadde. Det vil være tilstrekkelig å plante 20 trær for å gi le for vind. Dette vil også etablere skogfølelsen. Slik foretaket ser det er det ikke rimelig å kreve erstatning for et høyere antall trær.

Foretaket anfører at skadene på veien er påført over tid. Ved skade fra større maskiner ville disse sett annerledes ut. Der skadevolder kjørte over veien, la de ut tømmer for å skåne den. Disse ble fjernet etter at de kjørte over. Skadelidte har ikke dokumentert at skadene på veien er påført som følge av arbeidet fra skadevolder. Skadevolder tok også bilde av veien i forbindelse med sitt arbeid. Bildene viser at vann har gravd i veien, og at renne ikke kan skyldes skadevolders arbeid.

Det er ikke grunnlag for å dekke advokatkostnader i saken. Det var påløpt en del kostnader før foretaket fikk inn et dokumentert krav. Saken har ikke bydd på noen komplisert juridisk vurdering, og foretaket kan ikke se at det har vært nødvendig med advokat.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretakets erstatningsoppgjør for feilaktig hugging av trær og skade på vei er korrekt.

Det er enighet om at det foreligger ansvarsgrunnlag for feilaktig hogst av trær. Foretaket har utbetalt erstatning i henhold til innhentet rapport, i tillegg til skadelidtes kostnader ved bruk av sakkyndig. Spørsmålet er om skadelidte har krav på ytterligere erstatning.

Utgangspunktet for erstatningsutmålingen er skadeserstatningsloven (skl.) § 4-1, der det fremgår at tingsskade og annen formueskade skal dekke den skadelidtes økonomiske tap. Etter alminnelig erstatningsrett er det skadelidte som har bevisbyrden, og som må dokumentere sitt tap.

I Rt-2015-216 kom Høyesterett til at det "ikke ville være rimelig å gi erstatning basert på full og øyeblikkelig reetablering av vegetasjonen av samme kvalitet, omfang og høyde som før", jf. avsnitt 37. Det avgjørende for utmålingen var om erstatningen ville gjenopprette "noe av skogfølelsen" avsnitt 38.

Skadelidtes rapport sier at området er svært vindutsatt, og at trærne har gitt det nødvendige private le for omgivelsene og værtrykket. Fellingingen førte til en betydelig bruksforringelse av eiendommen, og det bør derfor minst plantes 58 nye erstatningstrær for at eiendommen skulle bli slik den var før fellingingen.

Ifølge foretakets skaderapport og senere notat, vil det være tilstrekkelig å plante 20 trær for å gjenopprette skogfølelsen, forutsatt at de blir plantet slik at de gir le for vinden. Det bør foretas en ny vurdering etter at de plantede trærne har etablert seg.

Skadelidte har en alminnelig tapsbegrensningsplikt. Hvis "noe av skogfølelsen" kan gjenopprettes ved å plante 20 trær i første omgang og deretter evt. supplere etter at disse trærne er etablert, må skadelidte følge denne fremgangsmåten. Selv om skadelidtes sakkyndige i motsetning til foretakets sakkyndige har vært på befaring, mener nemnda skadelidtes tapsbegrensningsplikt her må slå gjennom ved å prøve ut det rimeligste alternativet først.

Skadelidte krever videre erstatning for skade på vei til fritidseiendommen. Ifølge skadelidte har det formodningen mot seg at skadevolder har kommet frem til eiendommen på annet vis enn å kjøre over veien, da det ikke finnes annen naturlig adkomst. Følgelig foreligger det

sannsynlighetsovervekt for at veien er skadet som følge av skogsmaskiner på veien.

Foretaket har fremlagt en sakkyndig vurdering hvor det er redegjort for at det på bakgrunn av mottatte bilder av veien, ikke kan se skader som følge av maskinkjøring. Foretakets sakkyndig viser videre til at veien ikke har grøfter, noe som igjen har resultert i at vannet eroderer i hjulsporene. Han konkluderer derfor med at skadene tilsynelatende har skjedd over tid, uavhengig av hogsten.

Et tilbud på reparasjon av vei beviser ikke at skade har skjedd som følge av ansvarsbetingende opptreden fra skadevolder, jf. bl.a. FinKN 2016-130. Nemnda kan ikke se at skadelidte har sannsynliggjort at veien ble skadet som følge av den uberettigede hogsten.

Skadelidte har videre krevet forsinkelsesrenter regnet fra det tidspunkt krav om ansvar ble fremmet. Foretaket erkjenner ansvar for forsinkelsesrenter fra 30 dager etter påkrav etter forsinkelsesloven § 2. Nemnda mener dette er korrekt.

Skadelidte har etter alminnelig erstatningsrett krav på dekning for rimelige og nødvendige advokatkostnader. Dette må derfor dekkes under skadevolders/sikredes ansvarsforsikring. Nemnda har ikke grunnlag for å ta stilling til kravets omfang.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Skadelidte gis delvis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).